Bank Spółdzielczy
w Jabłonce
Rok założenia 1928 www.bsjabłonka.pl

Załącznik do Uchwały Nr 31/4
Zarządu Banku Spółdzielczego w Jabłonce
z dnia 24.07.2020 r.

Bank Spółdzielczy
w Jabłonce

Członek Zarządu
mgr Sylwia Kidoń

Zastępca Prezesa
mgr Elżbieta Kula

Prezes Zarządu
mgr inż. Józef Szperlak

Ujawnienie informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Załącznik do Uchwały Nr XXII/4
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jabłonce
z dnia 27-07-2020 r.

Sekretarz
Rady Nadzorczej
mgr Bolesław Bujacz

Z-ca Przewodniczącego
Rady Nadzorczej
Tadeusz Kuczkowicz

Przewodniczący
Rady Nadzorczej
Jan Budziński

Spis treści

WPROWADZENIE 4
1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU 4
2. PODSTAWY PRAWNE 4
3. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM - ART. 43 5 5
3.1 Ryzyko kredytowe 5
3.2 Ryzyko operacyjne 8
3.3 Ryzyko braku zgodności 10
3.4 Ryzyko stopy procentowej 11
3.5 Ryzyko płynności i finansowania 12
3.6 Ryzyko walutowe 20
4. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA - art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a Ustawy Prawo bankowe 21
5. ZAKRES STOSOWANIA-ART. 436 22
6. FUNDUSZE WŁASNE - ART. 437 22
7. WYMOGI KAPITAŁOWE - ART. 438 24
8. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA - ART. 439 27
9. BUFORY KAPITAŁOWE - ART. 440 27
10. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO - ART. 441 27
11. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 442 27
12. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ - ART. 443 31
13. KORZYSTANIE Z ECAI - ART. 444 32
14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE - ART. 445 32
15. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE - ART. 446 32
16. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM - ART. 447 33
17. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM - ART. 448 34
18. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE - ART. 449 35
19. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - ART. 450 35
20. DŹWIGNIA FINANSOWA-ART. 451 38
21. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 452 40
22. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 453 40
23. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO - ART. 454 42
24. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO - ART. 455 42
Załącznik nr 1 43
Załącznik nr 2 51
Załącznik nr 3 52

Wykaz tabel:

Tabela nr 1	Źródła finansowania działalności Banku według stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela nr 2	Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku według stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela nr 3	Zestawienie nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR według stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela nr 4	Częstotliwość i rodzaj informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności
Tabela nr 5	Poziom wykorzystania obowiązujących limitów według stanu na dzień 31.12.2019 r. oraz maksymalne wykorzystanie w całym 2019 roku
Tabela nr 6	Struktura funduszy własnych według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 7	Uzgodnienie pozycji funduszy własnych Tier I i Tier II do bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym (przedstawionym zgodnie z ustawą o Rachunkowości) (dane w tys. zł)
Tabela nr 8	Zestawienie regulacyjnych wymogów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys, zł)
Tabela nr 9	8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia CRR według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 10	Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 11	Wymogi kapitałowe w odniesieniu do ryzyka rynkowego (dane w tys. zł)
Tabela nr 12	Wskaźniki dotyczące wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne (dane w tys. zł)
Tabela nr 13	Ustalone wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 14	Całkowita i średnia wartość ekspozycji netto dla każdej klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 15	Ekspozycje przeterminowane w podziale na istotne grupy kontrahentów według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 16	Ekspozycje kredytowe w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2019 r, (dane w tys. zł)
Tabela nr 17	Kredyty według terminów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł) Struktura
Tabela nr 18	zobowiązań pozabilansowych według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł) Ekspozycje
Tabela nr 19	przeterminowane z wyszczególnieniem utworzonej rezerwy celowej / odpisu aktualizującego według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 20	Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych (dane w tys. zł)
Tabela nr 21	Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 22	Wielkość wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe według stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela nr 23	Ilość i wysokość strat operacyjnych w 2019 roku
Tabela nr 24	Instrumenty finansowe według stanu na dzień 31.12.2019 r.
Tabela nr 25	Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze
Tabela nr 26	Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności w Banku Spółdzielczym w Jabłonce (w tys. zł)
Tabela nr 27	Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń brutto, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)
Tabela nr 28	Wartość wskaźnika dźwigni finansowej w 2018 i 2019 roku
Tabela nr 29	Wskaźnik dźwigni - formularz do celów ujawniania informacji
Tabela nr 30	Informacje jakościowe dotyczące dźwigni
Tabela nr 31	Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego - informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym według stanu na dzień 31.12.2019 r.

WPROWADZENIE

1. Niniejszy dokument stanowi realizację Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, jak również „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Jabłonce", udostępnionej na stronie internetowej Banku: www.bsjablonka.pl.
2. Niniejszy dokument obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe.
3. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu CRR dokonuje ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie, zwanym dalej „Informacją" wg stanu na dzień 31.12.2019 r.
4. W niniejszej Informacji zawarto wszystkie dane dotyczące adekwatności kapitałowej, o których mowa w w/w regulacjach, z wyjątkiem informacji nieistotnych. Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, a informacje ogłaszane są na poziomie indywidualnym. Uzupełnieniem ujawnianych informacji zawartych w niniejszym dokumencie są dane zawarte w „Informacji dodatkowej sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Jabłonce za okres od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2019 roku" oraz „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Spółdzielczego w Jabłonce w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 roku".

1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

1. Bank Spółdzielczy w Jabłonce, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Jabłonce, ul. Krakowska 3, 34-480 Jabłonka, którego akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla Krakowa Śródmieścia, w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisano do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000125405, NIP 735-000-80-98 REGON 000499672, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2019 roku.
2. Bank Spółdzielczy działa na terenie województwa małopolskiego.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
4. W 2019 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

L.p.	Placówka	Adres
1.	Centrala w Jabłonce	34-480 Jabłonka, ul. Krakowska 3
2.	Filia w Lipnicy Wielkiej	34-483 Lipnica Wielka 567
3.	Filia w Lipnicy Małej	34-482 Lipnica Mała 305A
4.	Filia w Zubrzycy Górnej	34-484 Zubrzyca Górna 499
5.	Filia w Podwilku	34-722 Podwilk 300

5. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie,
6. Bank Spółdzielczy w Jabłonce jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

2. PODSTAWY PRAWNE

Niniejsza Informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR", z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,

zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),

2) Ustawie Prawo bankowe (art 111 oraz lila),

3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (§ 31),

4) Rekomendacjach wydanych przez KNF, w tym Rekomendacji P.

3. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM - ART. 43 5

1. W Banku funkcjonuje zorganizowany system zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, jednostki i komórki organizacyjne, a także pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce". Strategia ta jest zgodna z założeniami „Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Jabłonce na lata 2018-2020" i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd oraz weryfikacja dokonywana jest także w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz Banku lub w jego otoczeniu zewnętrznym.

2. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" powiązana jest również z innymi regulacjami wewnętrznymi o charakterze strategicznym, takimi jak Polityki w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Jabłonce, zawarte w Planie ekonomiczno - finansowym Banku Spółdzielczego w Jabłonce.

3. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki może ponieść Bank.

4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, oraz założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

5. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) podlega monitorowaniu, a także raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami oraz „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

6. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit a - d Rozporządzenia CRR, tzn. strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i Statutu Banku, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszej Informacji. Załącznik ten zawiera również informacje objęte art. lila ust. 4 ustawy Prawo bankowe.

7. Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust. 1 lit. e, zatwierdzone przez Zarząd, zawarte w Załączniku nr 2 do niniejszej Informacji.

8. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust. 1 lit f., w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka, zawarta w Załączniku nr 3 do niniejszej Informacji.

3.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe itp.).

Rada Nadzorcza określa cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, ujęte w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniających odpowiedni poziom dochodowości. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośredniej:

1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

1) Podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:
2) Prezes Zarządu, nadzorujący ryzyka istotne w Banku, w tym ryzyko kredytowe,
3) Zastępca Prezesa, nadzorujący działalność kredytową, odpowiedzialny za wdrażanie i realizację Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
4) Analityk Kredytowy, analizujący ryzyko transakcji kredytowych,
5) Komitet Kredytowy, opiniujący ryzyko transakcji kredytowych,
6) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, ich okresowej weryfikacji, analiz procedur dotyczących ryzyka kredytowego oraz wewnętrznych regulacji Banku,
7) Komitet ds. monitorowania ryzyka kredytowego - odpowiedzialny za monitorowanie, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka oraz za raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach,
8) Wydział Ryzyka i Informatyki, monitorujący zadania z zakresu pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego. Ryzyko kredytowe jako najistotniejsze w szczególności nadzoruje Zarząd Banku.
9) Kierownik Działu Kredytów, odpowiedzialny za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz za przygotowanie analizy portfela kredytowego na podstawie zgromadzonej sprawozdawczości,
10) Kontrola wewnętrzna oraz Audyt wewnętrzny (Spółdzielnia Systemu Ochrony BPS) przeprowadzający kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym,
11) Wszyscy pracownicy Banku, zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity), zarządzanie ryzykiem koncentracji,
3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznych - zgodnie z zapisami Rekomendacji S),
6) zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T,
7) testy warunków skrajnych,
8) weryfikacja przyjętych procedur,
9) kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

a) ryzyka pojedynczej transakcji,
b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
4) bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6) prawidłowym prowadzeniu windykacji, restrukturyzacji oraz nadzoru nad trudnymi kredytami,
7) kontroli działalności kredytowej,
8) rozdzieleniu funkcji budowy metodyk oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej. Za opracowanie i weryfikację metodyk oceny zdolności kredytowej odpowiada Zarząd Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

1) dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji);
2) analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych;
3) monitorowania rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości;
4) analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego;
5) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
6) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
   a) organizacji bezpiecznych systemów wspierających podejmowanie decyzji kredytowych;
   b) rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd Banku z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje;
   c) podziale nadzoru nad ryzykiem kredytowym wśród członków Zarządu. Bezpośredni nadzór nad ryzykiem istotnym sprawuje Prezes Zarządu;
   d) przydzieleniu odpowiedzialności nad wdrażaniem Polityki kredytowej (w tym: detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyka rezydualnego, polityki zarządzania ryzykiem koncentracji) Zastępcy Prezesa;
   e) prawidłowym przepływie informacji;
   f) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr;
   g) nadzorze nad działalnością kredytową;
   h) organizacji odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.
W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do kategorii ekspozycji detalicznych, zgodnie z Rozporządzeniem CRR Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w instrukcjach kredytowania oraz zarządzanie portfelowe.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Bank stosuje następujące rozwiązania:

1) ograniczanie kwoty ekspozycji poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże ekspozycje kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka;
2) ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku;
3) zwiększanie poziomu zabezpieczeń;
4) restrukturyzowanie zadłużenia;

5) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych;
6) sprzedaż wierzytelności;
7) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko koncentracji:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest dywersyfikacja ryzyka wynikającego z koncentracji poprzez utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

a) limity ekspozycji wobec jednego kredytobiorcy oraz wobec grupy podmiotów powiązanych, w tym dużych ekspozycji kredytowych, w tym ekspozycje w odniesieniu do kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń bankowych udzielonych członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej, osobie zajmującej kierownicze stanowisko lub podmiotom powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie z tymi osobami,
b) maksymalną koncentrację wynikającą z ekspozycji wobec podmiotów z tej samej branży oraz maksymalna koncentracja wynikająca z tego samego rodzaju zabezpieczania jest ujęta w załączniku nr 1 do „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Jabłonce",
c) limity ekspozycji z tytułu inwestycji w instrumenty dłużne i kapitałowe.

Bank, z uwagi na identyfikowane ryzyko wynikające z zakresu, skali i charakteru działalności zarządza następującymi rodzajami koncentracjami ekspozycji:

1) ekspozycje wobec jednego kredytobiorcy oraz wobec grupy podmiotów powiązanych, w tym dużych ekspozycji kredytowych,
2) ekspozycje wobec podmiotów z tej samej branży, zdefiniowanych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami),
3) ekspozycje w ramach poszczególnych produktów,
4) ekspozycje wynikające z tego samego rodzaju zabezpieczenia (w tym EKZH),
5) detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK),
6) ekspozycje z tytułu inwestycji w instrumenty dłużne i kapitałowe,
7) ekspozycje w odniesieniu do kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń bankowych udzielonych Członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej, osobom zajmującym kierownicze stanowisko lub podmiotom powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie z tymi osobami.

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych, których celem jest analiza wpływu znacznego wzrostu ryzyka kredytowego na sytuację Banku.
Na podstawie testów warunków skrajnych opracowuje się (weryfikuje) plany awaryjne w zakresie działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym podlega kontroli wewnętrznej, zgodnie z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

3.2 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne - jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym (wyniku finansowego).

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- ✓ określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym, prowadzenie i analiza

rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),

- ✓ opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
- ✓ zarządzanie kadrami,
- ✓ określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- ✓ zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
- ✓ przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
- ✓ weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi.

Organami statutowymi nadzorującymi zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku są:

1) Rada Nadzorcza,
2) Zarząd.

W procesie bezpośredniego realizowania zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

1) Komitet Ryzyka Operacyjnego,
2) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
3) Kierownicy komórek organizacyjnych pełniący kontrolę wewnętrzną,
4) Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Prezes Zarządu.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- ✓ opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego,
- ✓ okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych,
- ✓ identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności,
- ✓ wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- ✓ analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego, przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania, raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności,
- ✓ kontrola wewnętrzna, szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

1) identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego,
2) ocena ryzyka,
3) monitorowanie ryzyka,
4) raportowanie ryzyka,
5) utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach,
6) kontrola poziomu ryzyka,
7) pomiar ryzyka.

Działania zabezpieczające:

- ✓ wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- ✓ zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
- ✓ zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- ✓ działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie

identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,

- ✓ osłabianie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka,
- ✓ stosowanie ubezpieczeń,
- ✓ tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- ✓ okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

3.3 Ryzyko braku zgodności

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko, w tym ryzyko braku zgodności. Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych, w tym Zasad ładu korporacyjnego.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

1) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
2) wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych,
3) zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku,
4) minimalizowanie negatywnych skutków nie przestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów rynkowych,
5) dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych^
6) wprowadzenie Zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o Rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego i wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego,

W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

1) organizacyjnym,
2) proceduralnym,
3) kontrolnym,

które opisane są w Polityce zgodności.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest przeciwdziałanie wystąpieniu strat finansowych oraz ryzyka naruszenia dobrego imienia Banku. Identyfikacja ryzyka braku zgodności jest procesem ciągłym i odbywa się na podstawie bieżących analiz m.in.: bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego, rejestru spraw sądowych, informacji o skargach i reklamacjach klientów mających związek z ryzykiem braku zgodności, informacji od kierujących komórkami o występujących przypadkach braku zgodności.
Do najważniejszych zadań dotyczących poziomu strategicznego w procesie zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności należą w przypadku Rady Nadzorczej - sprawowanie nadzoru nad jego skutecznym funkcjonowaniem, zatwierdzanie Polityki zgodności i innych dokumentów odnoszących się do tego procesu oraz ocena jego efektywności. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie Polityki zgodności, ustalenie struktury organizacyjnej kompetencji, odpowiedzialności i zadań w tym obszarze oraz podejmowanie środków naprawczych lub dyscyplinujących w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki. Zadania komórki ds. zgodności wykonuje Zastępca Prezesa.
Za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym stałe i efektywne sprawowanie funkcji zgodności, organizację procesu zarządzania tym ryzykiem odpowiada Zarząd Banku.
Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Prezes Zarządu.

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadza regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania tym ryzykiem, tj.:

1) Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (...),
2) Politykę zgodności (...),

3) Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Jabłonce, który określa m.in. obowiązki osoby, której powierzono zadania komórki ds zgodności, wynikające z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r.,
4) Politykę zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych,
5) Politykę zarządzania ładem korporacyjnym w Banku,
6) Instrukcję zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Jabłonce.

3.4 Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.
Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- codzienną realizację polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych,
- utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu ekonomiczno - finansowego i adekwatności kapitałowej Banku,
- utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany przez Radę Nadzorczą,
- prowadzenie działań mających na celu zabezpieczanie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku,
- utrzymanie poziomu poszczególnych kategorii ryzyka stopy procentowej występujących w prowadzonym portfelu bankowym na poziomie nie wymagającym tworzenia wewnętrznych wymogów kapitałowych (według metodologii przyjętej w wewnętrznych procedurach Banku).

Jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej są:

- Zarząd,
- Komitet Monitorowania Ryzyka Stopy Procentowej i Walutowego,
- Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- Główny Księgowy,
- pozostałe komórki organizacyjne Banku w ramach zadań przypisanych w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Jabłonce" oraz w „Instrukcji pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

1) skonsolidowany - oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
2) całościowy - uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.
- metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:
1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
2) ryzyko bazowe,
3) ryzyko opcji klienta,
4) ryzyko krzywej dochodowości.

System limitów pozwala na kontrolę ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej. Wyznacza się następujące rodzaje limitów:
1) limit wskaźnika luki jako niedopasowania aktywów i pasywów odsetkowych w przedziałach przeszacowania,
2) limity maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu wyznaczonej oraz szokowej zmiany stóp procentowych,
3) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu odwrócenia się krzywej dochodowości,
4) limit minimalnej marży odsetkowej.

Przynajmniej raz w roku, lub w sytuacji przekroczenia limitów, zostaje przeprowadzona weryfikacja obowiązujących limitów, mająca na celu dostosowanie limitów do bieżącej sytuacji Banku w zakresie występującego profilu ryzyka rozumianego, jako potencjalne zagrożenie utraty wyniku odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej (łącznie z kontrolą przestrzegania limitów oraz testami warunków skrajnych) w okresach miesięcznych. Wyniki analizy przedstawiane są Zarządowi (z częstotliwością miesięczną) oraz Radzie Nadzorczej (z częstotliwością kwartalną).

3.5 Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
1) płynności,
2) bezpieczeństwa,
3) rentowności.

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komórek oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych:

W proces zarządzania ryzykiem płynności zaangażowane są następujące jednostki:
1. Rada Nadzorcza:

- nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów;
- zatwierdza metody szacowania wymogów wewnętrznych oraz limity alokacji kapitałów z tytułu ryzyka płynności;
- określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku, wyrażony za pomocą wskaźników Banku, ujętych w rocznym Planie ekonomiczno-finansowym;
- pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank;
- ocenia realizację Strategii oraz Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, zgodnie z zapisami „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce",
- Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka;

2. Zarząd:
   - odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Strategii, Polityk i planów w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
   - odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
   - dostosowuje strukturę organizacyjną Banku, oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka Banku,
   - precyzyjne i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania adekwatną do Strategii działania Banku,
   - uruchamia odpowiednie do sytuacji plany awaryjne,
   - sprawuje kontrolę nad systemem raportowania,
   - odpowiada za kształtowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
   - odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności i finansowania) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
   - przeprowadza przeglądy zasad zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
   - zatwierdza rodzaje i wysokość limitów obowiązujących w Banku;

3. Główny Księgowy odpowiada za:
   - zarządzanie bieżącą płynnością w Banku,
   - utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
   - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
   - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
   - bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
   - utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
   - przestrzeganie poziomu nadzorczych miar płynności,
   - maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),

- prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji w zakresie nadwyżek środków finansowych,
- identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku,
- uczestnictwo w opracowaniu regulacji związanych z ryzykiem płynności;

4. Zespół Finansowo - Księgowy odpowiada za:
   - zawieranie transakcji lokowania środków na podstawie dyspozycji Głównego Księgowego,
   - rozliczanie transakcji lokowania środków;

5. Komitet Ryzyka Płynności odpowiada za:
   - sporządzanie prognozy przepływów środków pieniężnych
   - obliczanie nadzorczych miar płynności,
   - monitorowanie i analiza poziomu ryzyka płynności,
   - analiza wpływu obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
   - sporządzanie informacji zawierających ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej, w zakresie i w terminach określonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce",
   - przeprowadzanie testów warunków skrajnych,

6. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz odpowiada za:
   - opracowanie i weryfikacja limitów dotyczących ryzyka płynności,
   - opracowanie i weryfikacja metod analizy ryzyka płynności,

7. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:
   - realizacji Strategii, Planów i Polityk Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
   - zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
   - dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
   - kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku,
   - dążenia do pozyskiwania i utrzymania środków obcych Banku.

Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielenie zadań związanych z zawieraniem transakcji od oceny ryzyka.

Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania:
Głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów sektora niefinansowego i sektora samorządowego. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku.

Tabela nr 1 - Źródła finansowania działalności Banku według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Podstawowe źródła finansowania działalności Banku		
Lp.	**Wyszczególnienie**	**Stan na dzień 2019-12-31**
A	**Zobowiązania ogółem**	**303 679**
A.1	**Zobowiązania wg sektorów**	**303 679**
I.	**Podmioty finansowe**	**0**
1.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0
2.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0
II.	**Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego ogółem**	**293 397**
1.	Gospodarstwa domowe	290 523
2.	Firmy oraz instytucje niekomercyjne	2 874
III.	**Podmioty sektora rządowego i samorządowego**	**10 282**

B.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0

Oferta depozytowa Banku kierowana jest zarówno do klientów sektora niefinansowego, w tym głównie do osób fizycznych, a także do podmiotów sektora samorządowego i dostosowana jest do oczekiwań klientów, jak również działań Banków konkurencyjnych.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności:
Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w Banku są w pełni scentralizowane i wykonywane są na poziomie Centrali Banku, przez komórkę zarządzającą oraz komórkę monitorującą ryzyko, zgodnie z zapisami obowiązujących w Banku przepisów m.in. „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Jabłonce". Filie Banku nie wykonują samodzielnie funkcji skarbowych oraz nie zarządzają ryzykiem płynności.

Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia:
Bank Spółdzielczy w Jabłonce wszystkie czynności w zakresie rozliczeń międzybankowych oraz rozliczeń walutowych, dokonuje za pośrednictwem Banku Zrzeszającego - Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Rachunek rezerwy obowiązkowej Banku jest prowadzony w BPS S.A.

Bank Spółdzielczy w Jabłonce w dniu 31.12.2018 roku podpisał Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i z tym dniem stał się Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzrszenia BPS.

Celem funkcjonowania Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem Systemu Ochrony jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec banków zrzeszonych oraz innych czynności zrzeszeniowych.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku:

Tabela nr 2 - Rozmiar i skład wskaźników płynności Banku według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	Nazwa części składowej wskaźnika i limit nadzorczy
1	Norma krótkoterminowa a) **M1** luka płynności krótkoterminowej b) **M2** współczynnik płynności krótkoterminowej	a) 156 567 b) 7,84	a) różnica pomiędzy sumą wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności, a wartością środków obcych niestabilnych (min. 0) b) iloraz sumy wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności do wartości środków obcych niestabilnych (min. 1)
2	Norma długoterminowa **M3** współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi **M4** współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi	a) 2,97 b) 2,65	a) iloraz funduszy własnych pomniejszonych o łączą wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do aktywów niepłynnych (min. 1) b) iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i środków obcych stabilnych do sumy aktywów niepłynnych i o ograniczonej płynności (min. 1)
3	LCR	1362%	wyrażony w procentach iloraz aktywów płynnych i odpływów płynności pomniejszonych o przypływy płynności (min. 100%)

Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku - nie dotyczy

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności Banków obowiązujące w danej jurysdykcji:

Bank ogranicza ryzyko płynności i finansowania poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Analizie podlegają wskaźniki wynikające z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących Banki norm płynności.

Tabela nr 3 - Zestawienie nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na 31.12.2019 r.
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1+A2)-B5)	0,00	156 567
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1 +A2)/B5)	1,00	7,84
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1,00	2,97
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1+B2)/(A5+A4))	1,00	2,65
	Wskaźnik LCR	100%	1362 %

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdania i miesięcznego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wypływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR). Na koniec roku wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 1362%, przy wymaganych 100%.

Urealniona luka płynności dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowana luka płynności (dane w tys. zł):

Lp.	Wyszczególnienie	A'vista stan na dzień 2019-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
1	Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	111 626	82 901	26 017	4 705	8 240	9 459	24 560	19 501	28 353	15 651	6 216
2	Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	144 292	4 812	27 270	5 134	5 635	5 498	32 164	27 153	37 475	17 384	20 641
3	Luka płynności	-32 666	78 090	-1 254	-429	2 605	3 960	-7 604	-7 653	- 9 122	- 1732	-14 424
4	Luka płynności skumulowana	--32 666	45 424	44 170	43 741	43 346	50 307	42 703	35 050	25 928	24 196	9 772
5	Wskaźnik luki	0,77	17,23	0,95	0,92	1,46	1,72	0,76	0,72	0,76	0,90	0,30
6	Skumulowany wskaźnik luki	0,77	1,30	1,25	1,24	1,25	1,26	1,19	1,14	1,09	1,08	1,03

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia:

Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym lub innym Bankiem Spółdzielczym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank i które monitoruje:

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- utrata reputacji na skutek niekorzystnych informacji pojawiających się w mediach,
- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przypływów pieniężnych Banku,
- okresowo duża koncentracja depozytów pod względem dużych deponentów,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki.

Dywersyfikacja źródeł finansowania:

Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

Techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności i finansowania:

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank podejmuje następujące działania:

1) kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
2) utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
3) wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
4) ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
5) wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
6) utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
7) stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
8) pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
9) trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
10) wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
11) kształtowanie właściwych relacji z klientami - zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami - w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności:

- **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów

niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;

- **Depozyty stabilne (stałe)** - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana, jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
- **Depozyty niestabilne (zmienne)** - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
- **Płynność śróddzienna (bieżąca)** - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- **Płynność średnioterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- **Ryzyko płynności** - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- **Ryzyko finansowania** - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez Bank ze zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania;
- **Termin płatności (zapadalności/wymagalności)** - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;

Pozostałe pojęcia określone zostały w procedurze wewnętrznej: „Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku (produktu) w systemie zarządzania płynnością płatniczą:

Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku to:

- Obligacje Skarbu Państwa,
- Bony skarbowe,
- Bony pieniężne,
- Obligacje komunalne,
- Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- Obligacje komercyjne,

Wybór odpowiedniego instrumentu finansowego uzależniony jest od celu oraz okresu inwestycji i jest każdorazowo dokonywany przez Zarząd, który przy dokonywaniu wyboru instrumentu finansowego bierze pod uwagę poziom ryzyka związany z daną inwestycją.

Część nadwyżki środków finansowych Bank inwestuje w postaci depozytów terminowych w Banku Zrzeszającym. Dodatkowo część wolnych środków lokowana jest w bony pieniężne NBP oraz obligacje Skarbu Państwa. Nadwyżki środków, które pozostaną na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym przeznaczone są na tworzenie lokaty overnight. Są to instrumenty o wysokiej płynności.

Testy warunków skrajnych (ze wskazaniem sposobu ich wykorzystania oraz sposobu, w jaki plan awaryjny uwzględnia wyniki testów):

Bank Spółdzielczy w Jabłonce przeprowadza testy warunków skrajnych. Zakres przeprowadzania testów w Banku jest

współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.

Testy warunków skrajnych obejmują następujące scenariusze:

1) Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie niedoboru środków w przypadku wypłat depozytów;
2) Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie niedoboru środków w przypadku wypłaty części udzielonych zobowiązań pozabilansowych;
3) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu wpływu pełnej realizacji wypływów klientów o kluczowym znaczeniu dla reputacji i pozycji rynkowej Banku na aktywa płynne I i II stopnia;

Wyniki testów warunków skrajnych brane są pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji, tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku. Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są ponadto w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku. Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych.

Bank sporządza testy warunków skrajnych w okresach kwartalnych.

Polityka utrzymania rezerwy płynności:

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przezwyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji.
Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy tak, aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.
W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych (alternatywnych) źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:

a) przyrost depozytów,
b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
c) sekurytyzację aktywów,
d) zmianę umów dotyczących przyznanych linii finansowania.

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie Zrzeszenia - nie dotyczy

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności:

Tabela nr 4 - Częstotliwość i rodzaj informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności

Lp	Nazwa sprawozdania	Komórka sporządzająca	Odbiorca - Rada Nadzorcza	Odbiorca - Zarząd
	Ryzyko płynności:			
1	Wyliczanie nadzorczych miar płynności	Główny Księgowy	X	D
2	Analiza nadzorczych miar płynności	Komitet Ryzyka Płynności	K	M
3	Prognoza płynności w celu lokowania środków z rachunku bieżącego	Zespół finansowo- księgowy	X	D
4	Analiza luki płynności	Komitet Ryzyka Płynności	K	M
5	Analiza limitów płynności	Komitet Ryzyka Płynności	K	M
6	Pogłębiona analiza ryzyka płynności (w tym płynności długoterminowej)	Komitet Ryzyka Płynności	R	R
7	Testy warunków skrajnych	Komitet Ryzyka Płynności	K	K

3.6 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe określane jako ryzyko kursowe (rynkowe) to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku wskutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego. W szczególności jest ono związane z:

1) niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej,
2) zawartymi transakcjami, tj. zmianą kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność (ryzyko kursowe).

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko,
2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe,
3) Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku,
4) Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% funduszy własnych oraz limitów dla każdej z walut osobno, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego,
5) na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej,
6) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą,
7) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Jabłonce opiera się na następujących limitach uchwalanych przez Zarząd Banku:

- wewnętrzny limit na pozycję walutową całkowitą,
- limit na pozycje walutowe indywidualne,
- limit strat - metoda VAR.

W Banku z częstotliwością roczną przeprowadzone zostały testy warunków skrajnych, których celem była ocena stopnia wrażliwości Banku na zmiany kursów walut.

Bank przeprowadził testy warunków skrajnych w zakresie:

1. analizy wpływu znacznego wzrostu walutowej pozycji całkowitej tj. o 200% na sytuację Banku. Test ten ma za zadanie sprawdzić, czy pomimo wzrostu pozycji walutowej całkowitej, pozycja ta nie przekroczy 2% funduszy własnych,
2. badania wpływu wzrostu/spadku wszystkich kursów o 30% na wynik z pozycji wymiany. Poziom ryzyka ocenia się jako wysoki, gdy zmiana określona powyżej spowoduje stratę na wyniku z pozycji wymiany.

Analizy dotyczące ryzyka walutowego w 2019 roku sporządzane były w okresach miesięcznych. Zarząd otrzymywał syntetyczną informację na temat ryzyka walutowego w trybie miesięcznym, natomiast Rada Nadzorcza w okresach

kwartalnych.

Tabela nr 5 - Poziom wykonania obowiązujących limitów według stanu na dzień 31.12.2019 r. oraz maksymalne wykonanie w całym 2019 roku:

Wyszczególnienie	Wykonanie limitów na dzień 31.12.2019 r.	Maksymalne wykonanie limitów w 2019 roku
Limit na pozycje całkowitą	0,07%	0,07%
Limity pozycji netto dla poszczególnych walut obcych	0,06%	0,06%
Limit Value At Risk	55,55 PLN	62,88 PLN
Limit dziennej straty na operacjach walutowych	49,89 PLN	813,80 PLN

4. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA - art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a Ustawy Prawo bankowe

1) W zakresie zarządzania na podstawie art. 111a Ustawy Prawo bankowe, a także art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:
2) Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem Spółdzielczym w Jabłonce. Członkowie Rady Nadzorczej Banku również nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013 lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 36 Rozporządzenia nr 575/2013,
3) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza, zgodnie z przepisami prawa i „Regulaminem działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jabłonce" oraz „Regulaminem zapewnienia odpowiedniości członków organów samorządowych i kadry kierowniczej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce", biorąc pod uwagę ocenę kwalifikacji oraz reputacji kandydata,
4) Walne Zgromadzenie przeprowadza ocenę odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz dokonuje oceny kolegialnej Rady Nadzorczej działającej jako organu. Oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej dokonuje Komisja ds. odpowiedniości. O wynikach przeprowadzonych weryfikacji oświadczeń członków Rady Nadzorczej i kandydatów na członków Rady Nadzorczej Komisja ds. odpowiedniości zawiadamia Walne Zgromadzenie poprzez złożenie sprawozdania przez Komisję. Sprawozdanie jest przedstawiane przed odbyciem głosowania dotyczącego przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, a przy ocenie kandydatów na członków Rady Nadzorczej – przed wyborem Rady Nadzorczej. Ocena odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz ocena kolegialna Rady Nadzorczej jako organu dokonywana jest co roku.
5) Ocenie odpowiedniości podlega każdy z członków Rady Nadzorczej. Każdy z członków Rady Nadzorczej podlega indywidualnej ocenie kwalifikacji, jak również ocenie reputacji.
6) Rada Nadzorcza przeprowadza co roku ocenę odpowiedniości poszczególnych Członków Zarządu Banku. Ocena ta obejmuje ocenę kwalifikacji Członków Zarządu oraz ocenę reputacji Członków Zarządu,
7) Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany w wewnętrznej procedurze: „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce", określającej zakres informacji, komórki sporządzające oraz odbiorców informacji, którymi są Zarząd oraz Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Wszystkie raporty z zakresu ryzyk prezentowane są na posiedzeniach Zarządu. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej Banku syntetyczne informacje na temat ryzyk. Rada Nadzorcza na podstawie tych informacji dokonuje oceny adekwatności oraz skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

5. ZAKRES STOSOWANIA-ART. 436

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

6. FUNDUSZE WŁASNE - ART. 437

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień 31.12.2019 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia nr 575/2013 i Prawa Bankowego.
Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia nr 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013.

Fundusze własne Banku na dzień 31.12,2019 r. składały się z kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału uzupełniającego Tier II i wyniosły **20 660 tys. zł.**

W poniższej tabeli przedstawiono uzgodnienie pozycji kapitału Tier I i Tier II obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Dla zachowania przejrzystości i czytelności danych zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

Tabela nr 6 - Struktura funduszy własnych według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

	Pozycja	Kwota
1	Fundusze własne	20 660
1.1	Kapitał Tier I	20 660
1.1.1	Kapitał podstawowy Tier I	20 660
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	1 191
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	1 191
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	1 574
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	18 662
1.1.1.5	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	150
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	47
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne - kwoty brutto	72
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	72
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	80
1.1.2	Kapitał dodatkowy Tier I	0
1.2	Kapitał Tier II	0

<u>Opis składników kapitału Tier I:</u>

a) zyski zatrzymane w kwocie 0,0 zł - pozycja równa jest wypracowanemu zyskowi netto, który jest korygowany z rachunku funduszy dla celów obliczania norm ostrożnościowych jeżeli nie zaistniały przesłanki zaliczenia jej do funduszy własnych określone w Rozporządzeniu CRR.
b) skumulowane inne całkowite dochody 1 574 tys. zł - pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego oraz papierów wartościowych.
c) kapitał rezerwowy 18 662 tys. zł - (fundusz zasobowy) tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpłaty kolejnych udziałów oraz wpisowe, jakie wpłacane jest zgodnie ze Statutem przy deklarowaniu i wpłacaniu nowych udziałów.
d) fundusz ogólnego ryzyka bankowego 150 tys. zł - tworzony zgodnie z art. 130 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. - Prawo bankowe na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Fundusz tworzony jest na podstawie decyzji Walnego Zgromadzenia.

e) korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych 47 tys. zł - składają się z części opłaconego funduszu udziałowego. Na mocy przepisów przejściowych Rozporządzania CRR (art. 484 oraz 486) obejmuje udziały wpłacone do dnia 31.12.2011 r. Limit dla stosowania zasady praw nabytych nie może żadnego dnia w 2019 roku przekroczyć 30 % (art. 171 a ust. 9 Prawa bankowego) wartości wyliczonych zgodnie z art. 486 ust. 2 (CET1), art. 486 ust. 3 (ATI), art. 486 ust. 4 (Tier II) Rozporządzenia CRR.

f) inne wartości niematerialne i prawne 80 tys. zł - pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez Bank. Ujmowane w kwocie netto, pomniejszają fundusze.

g) inne korekty w (okresie przejściowym) w kapitale podstawowym Tier ,00 tys. zł - dotyczy korekty kapitału Tier I

- 20% z tyt. dodatkowego ujęcia instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale dodatkowym Tier I.
- wymóg w zakresie ostrożnych wycen art. 105 CRR. - 80 tyś zł.

W roku 2019 Bank nie posiadał składników zaliczanych do kapitału Tier II.
Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

Tabela nr 7 - Uzgodnienie pozycji funduszy własnych Tier I i Tier II do bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym (przedstawionym zgodnie z ustawą o Rachunkowości) (dane w tys. zł)

Pozycja w bilansie	Wartość w sprawozdaniu finansowym	Pozycja w Tabeli nr 6	Komentarz
Kapitał (fundusz) podstawowy	474	1.1.1.6	W Tabeli nr 6 ujęta jest tylko część tego funduszu zgodnie z art. 484 i art. 486 Rozporządzenia
Kapitał (fundusz) zapasowy	18 662	1.1.1.4	
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	1 574	1,1.1.3	W Tabeli nr 6 ujęta jest tylko część tego funduszu zgodnie z art. 468 Rozporządzenia
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	0		
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	150	1.1.1.5	
Zysk (strata) netto	1 191	1.1.1.2.2.1	
Razem kapitały (fundusze) własne wykazane w zbadanym sprawozdaniu finansowym + zysk	22 051		
Wynik netto, który nie może być zaliczony w dacie raportu do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych	-1 191	1.1.1.2.2.2	Wartość zysku netto zasili fundusze własne Banku po uchwaleniu przez Zebranie WZ
Kwota wartości niematerialnych i prawnych	-72	1.1.1.11.1	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-80	1.1.1.26	W Tabeli nr 6 zgodnie z art. 468 ust. 1 Rozporządzenia CRR Bank usuwa 20% z aktualizacji rzeczowego majątku trwałego i papierów wartościowych
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0		
Fundusz udziałowy	-47		Nie ujęta w Tabeli nr 6 kwota funduszu udziałowego zamortyzowana w 2018 roku oraz kwota udziałów wpłaconych po dniu 31.12.2011 r.
Fundusze własne razem	**20 660**	**1**	

7. WYMOGI KAPITAŁOWE - ART. 438

Skrótowy opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań

1. Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzania CRR oraz regulacje wewnętrzne. Bank zarządzając adekwatnością kapitałową uwzględnia stanowisko KNF w zakresie zalecanych dodatkowych buforów kapitałowych.
2. Kapitał wewnętrzny jest to ustalony przez Bank kapitał, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.
3. Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą. Całość procesu oceny adekwatności kapitałowej podlegała corocznemu przeglądowi. Za proces oceny adekwatności kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
4. Regulacje nadzorcze zobowiązują Bank do utrzymywania kapitału regulacyjnego na trzy rodzaje ryzyk bankowych, tj. kredytowe, operacyjne i rynkowe.
5. W Banku nie występuje portfel handlowy, dlatego też na dzień 31.12.2019 r. wyliczane były następujące regulacyjne wymogi kapitałowe:
   a) ryzyko kredytowe,
   b) ryzyko walutowe,
   c) ryzyko operacyjne.
6. W zakresie wyliczania wymogów minimalnych, określonych w Rozporządzeniu UE Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
   a) ryzyko kredytowe - z zastosowaniem metody standardowej,
   b) ryzyko operacyjne - z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
   c) ryzyko rynkowe (walutowe) - z zastosowaniem metody podstawowej.

Wymogi ostrożnościowe w zakresie funduszy własnych

W 2019 roku Bank utrzymywał łączny współczynnik kapitałowy TCR oraz współczynnik kapitałowy Tier 1 na poziomie powyżej minimum regulacyjnego, określonego w Rozporządzeniu 575/2013, a także powyżej poziomów rekomendowanych przez KNF.
Na dzień 31 grudnia 2019 roku łączny współczynnik kapitałowy wyniósł **23,20%**, a współczynnik Tier 1 również **23,20%**.

Tabela nr 8 - Zestawienie regulacyjnych wymogów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2018 r. (dane w tys. zł):

Rodzaj ryzyka			**Wymóg kapitałowy na 31.12.2019 r.**
Ryzyko kredytowe			6 263
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)			0
Ryzyko operacyjne			860
Łączny wymóg kapitałowy			**7 123**
	TIER I podstawowy	**TIER I**	**TIER I + II**
Fundusze własne	20 660	20 660	20 660
Współczynniki	23,20%	23.20%	23,20%

W 2019 roku średnia wartość łącznego współczynnika kapitałowego według stanu na koniec poszczególnych miesięcy wyniosła 23,96%.

Wymóg w zakresie funduszy na ryzyko kredytowe - kwoty stanowiące 8 % ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji

Tabela nr 9 - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia CRR według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Klasa ekspozycji	8 % kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	659
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
6.	Ekspozycje wobec instytucji	308
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw i MŚP	500
8.	Ekspozycje detaliczne	574
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3950
10.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	67
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekutyryzacyjne	0
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
15.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0
16.	Ekspozycje kapitałowe	0
17.	Inne pozycje	205
	Razem wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	**6 263**

Tabela nr 10 - Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

Waga ryzyka	Pierwotna wartość ekspozycji	Ekspozycja ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0%	213 604	0	0
20%	41 165	8 233	659
35%	0	0	0
50%	0	0	0
75%	19 663	12 944	1 036
100 %	62 797	57 113	4 568
150 %	0	0	0
250 %	0	0	0
Razem	**337 229**	**78 290**	**6 263**

Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka rynkowego

Tabela nr 11- Wymogi kapitałowe w odniesieniu do ryzyka rynkowego (dane w tys. zł)

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 litb.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. - ryzyko walutowe	Na dzień 31.12.2019 r. pozycja walutowa Banku nie przekraczała 2% funduszy własnych. Wymóg kapitałowy nie był wyznaczany

Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z metodą wskaźnika bazowego (art. 315 - 316 Rozporządzenia CRRj. Wymóg kapitałowy jest równy 15 % wartości średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika. Wskaźnik jest sumą odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu CRR z odpowiednim znakiem.

Tabela nr 12 - Wskaźniki dotyczące wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne (dane w tys. zł)

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wskaźnik za okres 3 ostatnich lat (2016-2019)	5 733
2.	Współczynnik	15%
3.	Wymóg na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2019 r.	860

Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz szacowany jest kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka istotnego, w celu dostosowania struktury kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych, odzwierciedlających wewnętrzną ocenę poziomu ekspozycji na ryzyko.

Tabela nr 13 - Ustalone wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł):

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2019 r.
Fundusze własne, w tym:	**20 660**
Kapitał Tier I, w tym	**20 660**
Kapitał podstawowy Tier I	**20 660**
Kapitał dodatkowy Tier I	0
Kapitał Tier II	0
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym:	**7 123**
z tytułu ryzyka kredytowego	6 263
z tytułu ryzyka walutowego	0
z tytułu ryzyka operacyjnego	860
Łączny współczynnik kapitałowy	23,20%
Współczynnik kapitału Tier I	23,20%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	23,20%
Kapitał wewnętrzny	***20 660***

Na dzień 31.12.2019 r. Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa. Łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 23,20%, zatem wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej obowiązujące od 01.01.2019 r. na poziomie zalecanym przez KNF w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego (co najmniej 11,50 % dla współczynnika kapitału Tier I oraz 13,50 % dla łącznego współczynnika kapitałowego) zostały utrzymane.

Ryzyko generowane przez Bank było w pełni zabezpieczone funduszami własnymi. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności.

8. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA - ART. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

9. BUFORY KAPITAŁOWE - ART. 440

Nie dotyczy. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym zaimplementowała do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CRD IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych.
Od dnia 1 stycznia 2019 r. minimalne współczynniki kapitałowe dla sektora bankowego zostały powiększone do 2,50 p.p. w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego. Wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0 %. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze Rozporządzenia.

10.WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO - ART. 441

Nie dotyczy. Bank nie jest Bankiem istotnym systemowo.

11.KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 442

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należność przeterminowana - należność z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Jako okres przeterminowania należy rozumieć okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach należy przyjąć, jako okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty.

Należności z utratą wartości - ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych.

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Zasady oraz tryb równoważenia skutków ryzyka, wynikającego z transakcji kredytowych, w drodze odpowiedniej klasyfikacji ekspozycji kredytowych, a także tworzenia i utrzymywania rezerw celowych w wysokości odpowiedniej do ponoszonego przez Bank ryzyka opisane zostały w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".
Bank stosował pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie Zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066, ze zmianami).

Bank tworzył rezerwy celowe i odpisy aktualizujące w odniesieniu do ekspozycji kredytowych, zaliczając je odpowiednio do:

1) kategorii „normalnych", w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
2) kategorii „pod obserwacją",
3) ekspozycji „zagrożonych", w tym do kategorii: „poniżej standardu", „wątpliwych", „straconych".

Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące tworzy się na należności lub zobowiązania bilansowe, obejmujące jedynie należności główne, tj. kredyt - kapitał, z wyłączeniem odsetek także skapitalizowanych. Podstawą tworzenia rezerw celowych, jest kwota niespłaconej części ekspozycji.
Zgodnie z aktualnie obowiązującym Rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, podstawą tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących na należności kredytowe jest wartość nominalna kredytów z wyłączeniem odsetek, także skapitalizowanych. Prowizje uwzględnione w rachunku efektywnej stopy procentowej traktowane są dla potrzeb tworzenia rezerw celowych analogicznie jak odsetki skapitalizowane. Oznacza to, że ich wartość pomniejsza podstawę tworzenia rezerw celowych.
W związku z powyższym w Banku występują odsetki prowizyjne od należności zagrożonych rozliczane ESP traktowane jako odsetki skapitalizowane, które to powodują pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych.

Ustala się następujące wielkości tworzonych rezerw i odpisów aktualizujących na ekspozycje kredytowe:

1) w zakresie ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne" tworzy się w wysokości, co najmniej wymagalnego poziomu rezerw, stanowiącego -1,5% ich podstawy;
2) w zakresie ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do kategorii „pod obserwacją" tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, obciążającego daną ekspozycję jednak w wysokości, co najmniej -1,5% ich podstawy;
3) w zakresie ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do „grupy zagrożonych", tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążonego daną ekspozycję, jednak w wysokości, co najmniej:
   a) 20% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „poniżej standardu",
   b) 50% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „wątpliwych",
   c) 100% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „straconych".
4) podstawę tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących, stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowych bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji.
5) dopuszcza się tworzenie rezerw na inne aktywa i zobowiązania pozabilansowe, które mogą być zagrożeniem dla bezpieczeństwa depozytów gromadzonych w Banku. Decyzję w tym zakresie podejmuje Zarząd Banku na wniosek Komórki ds. monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, zgodnie ze schematem kompetencji decyzyjnych określonym w załączniku do Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym (...).

W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązuje „Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

3. Całkowita kwota ekspozycji w 2019 r. - stan ekspozycji przed i po uwzględnieniu technik redukcji ryzyka kredytowego

Tabela nr 14 - Całkowita wartość ekspozycji - pierwotna oraz ważonej ryzykiem dla każdej klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem współczynnika konwersji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	79 544	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	41 165	8 233
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	128 443	1 258
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0	0
Ekspozycje detaliczne	19 663	12 944
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	55 539	49 854

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	840	840
Inne pozycje	12 035	5 161
RAZEM:	**337 229**	**78 290**

4. W zakresie rozkładu geograficznego ekspozycji fart. 442 pkt. Dl

Bank Spółdzielczy w Jabłonce informuje, że zgodnie z zapisami Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Statutem Banku, posiada określony miejscowy zakres swojej działalności. Teren działania obejmuje województwo małopolskie. Bank działa głównie na terenie powiatu nowotarskiego.

Struktura ekspozycji oraz wartość należności przeterminowanych w danej grupie kontrahentów przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 15 - Ekspozycje przeterminowane w podziale na istotne grupy kontrahentów według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

Treść		Zaangażowanie bilansowe brutto	Ekspozycje zagrożone brutto	Przeterminowane ogółem			
				do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	pow.180 dni
A.	Sektor finansowy (kasa i środki w Banku Zrzeszającym)	135 246	-	-	-	-	-
B.	Sektor niefinansowy	68 521	2378	761	-	26	1 591
C.	Sektor samorządowy	37 745	-	-	-	-	-
D.	Papiery dłużne emitowane przez Skarb Państwa	79 544	-	-	-	-	-
E.	Papiery dłużne emitowane przez NBP	-	-	-	-	-	-
F.	Papiery dłużne emitowane przez banki	606	-	-	-	-	-
G	Obligacje komunalne	-	-	-	-	-	-

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć m.in. dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowe.

Tabela nr 16 - Ekspozycje kredytowe w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

Ryzyko wynikające z koncentracji branżowej	**31 grudnia 2019 r.**
Fundusze własne	**20 660**
Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	**117 206**

Wyszczególnienie	**Wartość ekspozycji**	**% udział w zaangażowaniu bilansowym i pozabilansowm**	**% udział w fund, własnych**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 285	1,10%	6,22%
Górnictwo i wydobywanie	0	0,00%	0,00%
Przetwórstwo przemysłowe	10 108	8 62%	48,93%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0,00%	0,00%
Budownictwo	2 342	2,00%	11,34%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa poj. samochodowych, włącz, motocykle	8 945	7,63%	43,30%
Transport i gospodarka magazynowa	2 746	2,34%	13,29%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 582	3,91%	22,18%

Informacja i komunikacja	0	0,00%	0,00%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0,00%	0,00%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 356	3,72%	21,08%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	97	0,08%	047%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	19	0,10%	0,09%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz, społeczne	37 700	32,17%	182,48%
Edukacja	0	0,00%	0,00%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 361	7,91%	6,59%
Dział, związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3 461	2,95 %	16,75%
Pozostała działalność usługowa	508	0,43%	2,46%
Osoby fizyczne	39 696	33,87%	192,14

Poniższa tabela przedstawia kredyty udzielone dla klientów sektora niefinansowego i samorządowego według wartości nominalnej w podziale na terminy zapadalności.

Tabela nr 17- Kredyty według terminów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Okres zapadalności	Kredyty według wartości nominalnej
1.	do 1 roku włącznie	13 141
2.	od 1 do 2 lat włącznie	14 853
3.	od 2 do 3 lat włącznie	16 698
4.	od 3 do 5 lat włącznie	19 492
5.	od 5 do 10 lat włącznie	28 101
6.	od 10 do 20 lat włącznie	14 565
7.	od 20 do 30 lat włącznie	2 518
Razem		**109 368**

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. zobowiązania pozabilansowe udzielone wyniosły 10 122 tys. zł. Zobowiązania udzielone podmiotom gospodarczym oraz rolnikom stanowiły 100% pozycji pozabilansowych ogółem. W ogólnej kwocie zobowiązań pozabilansowych nie występują pozycje zagrożone.

Tabela nr 18- Struktura zobowiązań pozabilansowych według stanu na dzień 31.12.20189r. (dane w tys. zł)

L.p.	Treść	Ekspozycje ogółem normalne i pod obserwacją	Zagrożone
A.	Pozycje pozabilansowe udzielone	10 122	
1.	Sektor finansowy	0	
2.	Osoby prywatne	0	
3.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	6 702	
4.	Pozostałe podmioty niefinansowe	0	
5.	Sektor budżetowy	3 420	
B.	Pozycje pozabilansowe otrzymane	0	
1.	Sektor finansowy	0	

Wielkość ekspozycji, w której odnotowano opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek w stosunku do warunków, które określone zostały w umowie, dotyczyła ekspozycji wobec sektora niefinansowego. Suma tych ekspozycji na 31.12.2019 roku wyniosła 2 348,40 tys. zł.

Tabela nr 19 - Ekspozycje przeterminowane z wyszczególnieniem utworzonej rezerwy celowej / odpisu aktualizującego według stanu na dzień 31.12.2019r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	**107 496**	**231**
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	114	77
Przeterminowane >30 dni <= 90 dni	7	0
Przeterminowane >90 dni <= 180 dni	26	26
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	74	74
Przeterminowane >1 roku	1 651	1 756

Na koniec 2019 roku Bank utworzył rezerwy w kwocie 1 756 tys. zł i było to o 409 tys. zł więcej niż wynosił stan na początek roku. Wartość bilansowa brutto należności zagrożonych na 31.12.2019 roku wyniosła 2 335 tys. zł, a wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 64,06%.

Tabela nr 20 - Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych i odpisów aktualizujących (dane w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	**Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:**	**1 448**	1 068		808	1 708	
	- w sytuacji normalnej i pod obs.	**114**	163		64	212	
	- poniżej standardu	**19**			4	15	
	- wątpliwe	**365**	339		704		
	- stracone	**950**	566		36		
2.	**Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego**						
	RAZEM:	**1 448**	1 068		808	1 708	

12. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ - ART. 443

Składnik aktywów jest traktowany, jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiejkolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

Tabela nr 21 - Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na według stanu na dzień 31.12.2019 r. (dane w tys. zł)

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa razem	-		**327 107**	
Kredyty na żądanie	-		100 907	

Instrumenty udziałowe	-	-	2 755	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	80 150	-
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-		134 620	
Inne aktywa	-		8 675	

13. KORZYSTANIE Z ECAI - ART. 444

Nie dotyczy. Bank nie korzysta z ratingów.

14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE - ART. 445

Tabela nr 22 - Wielkość wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe według stanu na dzień 31.12.2019 r.

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. - ryzyko walutowe	Na dzień 31.12.2019 r. pozycja walutowa Banku nie przekraczała 2% funduszy własnych. Wymóg kapitałowy nie był wyznaczany.

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

15. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE - ART. 446

1. Bank przyjmuje definicję, że ryzyko operacyjne jest to ryzyko wynikające z możliwości wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne. Wg definicji stosowanej w Banku ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji oraz ryzyka strategicznego. Zgodnie z wytycznymi EUNB (CEBS) ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko IT (ryzyko bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego) oraz ryzyko braku zgodności - Bank zarządza ryzykiem braku zgodności w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:
   1) identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku;
   2) utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku;
   3) monitorowanie i raportowanie incydentów o których mowa w pkt 2;
   4) tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego;
   5) wykorzystanie mapy ryzyka operacyjnego w opracowaniu Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym (zawierającej min. plan nakładów inwestycyjnych), Polityki kadrowej, itp., stanowiących element Planu ekonomiczno - finansowego Banku;
   6) kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku;
   7) ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego;
   8) gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach pokrycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących;
   9) przywrócenie (możliwie najszybsze) dostępności systemów informatycznych, które uległy awarii, w celu minimalizacji wpływu tych awarii na pracę użytkowników.
3. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru, wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia).
4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 860 tys. zł.
5. W Banku prowadzone było systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym w dedykowanym do tego celu systemie informatycznym.
6. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń

ryzyka operacyjnego w systemie OperNet w 2019 roku prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 23 - Ilość i wysokość strat operacyjnych w 2019 roku

L.p.	Rodzaj zdarzenia	Ilość	Wielkość straty (w tys. zł)	
1.	Oszustwo wewnętrzne	0	0	
2.	Oszustwo zewnętrzne	0	0	
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0	
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0	
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0	
6.	Zakłócenia działalności i awarie systemów	1	0	
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	50	180,17	
Razem:		**51**	**180,17**	

7. W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.
8. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, dokonuje ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności, podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

16. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM - ART. 447

1. Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.
2. Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się w dniu ich nabycia lub powstania do następujących kategorii:
   a) aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
   b) udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne Banku;
   c) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;
   d) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Tabela nr 24 - Instrumenty finansowe według stanu na dzień 31.12.2019 r.:

L. p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj instrumentu	Wartość bilansowa
1.	BPS S.A.	Akcje serii H, I, J, L, M	1 364
2.	PartNet Sp. z o.o.	Udziały	51
3.	BPS S.A.	Obligacje serii BPS0921	606
4.	Warszawski Bank Spółdzielczy	Obligacje serii WBS0521	0
5.	BPS Rynku Nieruchomości Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	Certyfikaty RN FIZAN	109
6.	Ministerstwo Finansów	Obligacje Skarbu Państwa	79 544

3. Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.

4. W Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytuły sprzedaży i likwidacji oraz niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.

17.EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM - ART. 448

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia:

1. Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązującej „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" oraz Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Ponadto Bank posiada przyjętą uchwałą Zarządu Banku „Instrukcję pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce", która określa sposób identyfikowania, pomiaru, monitorowania oraz kontroli ryzyka stopy procentowej w Banku.
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:
   1) skonsolidowany - oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
   2) całościowy - uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.
4. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku realizowane jest dla czterech podstawowych kategorii ryzyka stopy procentowej:
   1) **ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania** - wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych,
   2) **ryzyko bazowe** - wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych; ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych; ryzyko bazowe wzmocnione jest poprzez stosowane przez Bank mnożniki (wskaźniki) określających relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,
   3) **ryzyko opcji klienta** - wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku, np. kredyty i papiery wartościowe zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłat, kredyty o zmiennej stopie procentowej mające wyraźne lub ukryte opcje na górny limit stopy procentowej (lub też brak opcji na dolny limit), prawo wycofania depozytu przed upływem terminu. Analiza ryzyka opcji klienta obejmuje ocenę zrywalności depozytów oraz ocenę stopnia spłacania przed terminem kredytów.
   4) **ryzyko krzywej dochodowości** - wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu; relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych.
5. Pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank dokonuje w okresach miesięcznych. Wyniki wspomnianego pomiaru przedstawiane są w formie analizy Zarządowi (w okresach miesięcznych) oraz Radzie Nadzorczej (w okresach kwartalnych).
6. Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
   a) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
   b) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
   c) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.
   d) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.
7. Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Komitet

Monitorowania Ryzyka Stopy Procentowej i Walutowego. W przypadku przekroczenia ustanowionych limitów, Komitet informuje Zarząd (członka Zarządu) o stopniu przekroczenia limitu, przedstawiając jednocześnie wyjaśnienie przyczyn tego przekroczenia.

8. W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu. W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:
   1) środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,
   2) środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
   3) środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.
9. Bank ogranicza ryzyko związane z możliwością nadmiernego odpływu środków o nieokreślonym terminie wymagalności, poprzez świadczenie kompleksowych usług związanych z obsługą rachunków bieżących.

Analiza ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2019 r. wykazała, że:

a) łączne niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi wynosi 5 692 tys. zł (wskaźnik luki 0,0), co oznacza, że występuje ogółem luka dodatnia. Bank w strukturze aktywów i pasywów wrażliwych największą pozycję niedopasowania wynoszącą - 7 588 tys. zł posiada na a-vista, co oznacza, że występuje ujemna luka netto (pozycja krótka).
b) zmiana wyniku odsetkowego na skutek istniejącego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi uwzględniając ryzyko przeszacowania, a więc zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku, przy założonej zmianie stóp procentowych NBP o 0,25 pp., niekorzystna zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -361 tys. zł, stanowiąc 1,75% wyniku odsetkowego. Ryzyko bazowe, rozumiane jako zmiana o 0,10 pp. oprocentowania aktywów i pasywów Banku oprocentowanych według stóp rynkowych, daje spadek wyniku odsetkowego w wysokości łącznej -197 tys. zł. Niekorzystnym byłby nagły spadek stóp procentowych o 2 pp. (test warunków skrajnych - *stress test*) zmiana dochodu z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie wyniesie -2 921 tys. zł, stanowiąc 14,14 % funduszy własnych. Wyniki testów warunków skrajnych wskazują, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mają pokrycie w funduszach własnych.

Wahania w zakresie wyniku odsetkowego, funduszy własnych lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną prze Bank mieszczą się w zakresie ustalonych limitów.

Bank w ramach analizy ryzyka stopy procentowej przeprowadza testy warunków skrajnych, które posiadają założenie, że stopy procentowe zmienią swoje oprocentowanie o 2 p.p. Wyniki przeprowadzonych testów są odnoszone do funduszy własnych. W ten sposób określa się możliwy negatywny oraz pozytywny wpływ zmian stóp procentowych na fundusze własne. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich walut łącznie, po przeliczeniu na PLN. Bank nie prowadzi działalności kredytowej w walutach obcych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z częstotliwością miesięczną. Wyniki testów warunków skrajnych przedstawiane są w formie analizy Zarządowi (w okresach miesięcznych) oraz Radzie Nadzorczej (w okresach kwartalnych).

18. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE - ART. 449

Nie dotyczy. Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

19.POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - ART. 450

1. „Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jabłonce" przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku.

2. W 2019 roku prawidłowość „Polityki wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jabłonce" poddana została kontroli wewnętrznej instytucjonalnej przeprowadzonej przez Departament Audytu Banku BPS S.A. Wyniki kontroli zostały przedstawione Radzie Nadzorczej.
3. Rada Nadzorcza Banku sprawowała nadzór nad wynagrodzeniami członków Zarządu, a Zarząd nad wynagrodzeniami kierowników, ustalając wysokość stałych i zmiennych składników. W roku 2019 Rada Nadzorcza odbyła 9 posiedzeń.
4. Biorąc pod uwagę wielkość Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizacją, charakterem, skalą i stopniem złożoności działalności, w Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
5. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego z dnia 06-03-2017 r., a także na podstawie pisma Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23.12.2011 r. do osób zajmujących stanowiska kierownicze zaliczono: Prezesa Zarządu, Zastępcę Prezesa, Członka Zarządu, Głównego Księgowego oraz Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki.
6. Wypłata całości zmiennych składników wynagrodzenia kierownikom będącym członkami Zarządu uzależniona jest od pozytywnej oceny przez Radę Nadzorczą, dokonanej na podstawie analizy realizacji „Planu ekonomiczno-finansowego Banku Spółdzielczego w Jabłonce" oraz innych czynników ilościowych i jakościowych. Oceny efektów pracy Głównego Księgowego Banku i Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki dokonuje się w oparciu o poziom realizacji celów. Uruchomienie części odroczonej następuje pod warunkiem uzyskania przez kierownika pozytywnej oceny efektów pracy za roczny okres oceny. Ocena efektów pracy każdego kierownika, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie po zakończeniu roku obrotowego i po uprawomocnieniu się uchwał Walnego Zgromadzenia za poprzedni rok obrachunkowy.

Ocena efektów pracy członków Zarządu:

1. Ocena efektów pracy menedżerów obejmująca cały rok obrachunkowy dokonywana jest w oparciu o wyniki całego Banku.
2. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.
   a) Pozytywna ocena danego członka Zarządu po każdym okresie oceny jest udzielana, jeżeli spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki określone poniżej w pkt 3 oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych w pkt 4.
3. Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie ocenianego roku w stosunku do członka Zarządu nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku,
   b) członek Zarządu uzyskał absolutorium na Walnym Zgromadzeniu za działalność w ocenianym roku,
   c) w stosunku do Banku, w okresie ocenianego roku:
      1) nie j est prowadzona likwidacja,
      2) nie zostało wydane postanowienie o upadłości,
      3) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze,
      4) współczynnik wypłacalności Banku wynosił co najmniej 13,25%, wg stanów na koniec każdego miesiąca,
   d) Warunki ocenianego roku nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne lub prawomocne wyroki sądowe, zobowiązujące Bank do zapłaty kwoty przekraczającej 1% funduszy własnych. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 34%;
   e) średnioroczny wskaźnik nieregularności portfela kredytowego nie przekroczył poziomu 4%. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 33%.
4. Bank fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie osiągnął roczny wynik finansowy netto na poziomie nie niższym niż 100% wyniku ustalonego w planie finansowym. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 33%.

Ocena efektów pracy Głównego Księgowego:

1. Oceny efektów pracy Głównego Księgowego Banku dokonuje Zarząd Banku.
2. Pozytywna ocena Głównego Księgowego Banku po każdym okresie oceny jest udzielana, jeżeli spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki określone poniżej w pkt 3 oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych w pkt 4.
3. Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie ocenianego roku w stosunku do Głównego Księgowego nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku,
   b) sprawozdanie finansowe za rok podlegający ocenie zostało sporządzone rzetelnie i potwierdzone pozytywną opinią biegłego rewidenta.
4. Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie ocenianego roku nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne organów podatkowych lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz nie są prowadzone postępowania dotyczące ustalenia lub określenia zaległych zobowiązań podatkowych lub ZUS przekraczających kwotę 1% funduszy własnych. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 50%;
   b) prowadzenie ksiąg rachunkowych Banku było rzetelne i opierało się o przepisy Ustawy o rachunkowości oraz o przyjęte przez Bank zasady rachunkowości. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 50%;

Ocena efektów pracy Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki:

1. Oceny efektów pracy Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki w Banku dokonuje Zarząd Banku.
2. Pozytywna ocena Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki po każdym okresie oceny jest udzielana, jeżeli spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki określone poniżej w pkt 3 oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych poniżej w pkt 4.
3. Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie ocenianego roku w stosunku do Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku,
   b) sprawozdanie finansowe za rok podlegający ocenie zostało sporządzone rzetelnie i potwierdzone pozytywną opinią biegłego rewidenta.
4. Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
   a) w okresie ocenianego roku nie nałożono na Bank kar finansowych z tytułu znacznego pogorszenia poziomu ryzyk bankowych, a zwłaszcza ryzyka kredytowego i Kierownik Wydziału Ryzyka i Informatyki nie otrzymał pisemnej nagany (waga 33%),
   b) sporządzenie dla potrzeb Zarządu pełnego wykazu obowiązkowych przeglądów zarządczych w zakresie instrukcji monitorowania poszczególnych ryzyk, rekomendacji i polityk z projektem podziału realizacji na poszczególne kwartały (waga 33%),
   c) za wyraźnie stwierdzony przez Zarząd brak **sporządzenia projektu** dokonania przeglądów zarządczych nałożonych wymaganymi przepisami prawa a wymaganych przez rekomendacje i zawarte ustalenia w procedurach wewnętrznych Banku (po dokonaniu właściwej analizy Kierownik Wydziału Ryzyka i Informatyki składa Zarządowi w określonym terminie projekt przeglądu wraz z analizą i innymi załącznikami - waga 34%).

W poniższych tabelach przedstawione zostały informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Rozporządzenia MRiF,

Tabela nr 25 - Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNB

L.p.	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki (w tym podlegające odroczeniu)	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	283	122	3
2.	Pozostali pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze zgodnie z Rozporządzeniem MRiF	180	54	2

Tabela nr 26 - Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności w Banku Spółdzielczym w Jabłonce (w tys. zł)

L.p.	Obszar działalności	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
1.	Działalność operacyjna	nie dotyczy	234	234
2.	Zarządzanie bankiem	405	nie dotyczy	405

Tabela nr 27 - Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń brutto, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie stałe	3	2	5
Wynagrodzenie stałe	283	180	463
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie zmienne	3	2	5
Wynagrodzenie zmienne	122	54	176
Liczba osób uzyskujących odprawy	0	0	0
Wartość odpraw	28	0	28
Najwyższa wypłata odprawy	28	0	28
Składniki zmienne odroczone za rok 2018 (wypłacona w roku 2019)	39	20	59
Składniki zmienne odroczone za rok 2019 (do wypłaty w roku 2020)	37	24	61

2. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - nie dotyczy - żaden z członków Zarządu i kierowników nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości przekraczającej 1 mln EUR.

20. DŹWIGNIA FINANSOWA-ART. 451

Wskaźnik dźwigni - „dźwignia finansowa" oznacza względną - w stosunku do funduszy własnych - wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
Wskaźnik dźwigni oznacza wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

„Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jabłonce" reguluje proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Bank przy obliczaniu wskaźnika dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia 575/2013. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany w odniesieniu do kapitału Tier 1.

Tabela nr 28 - Wartość wskaźnika dźwigni finansowej w 2018 i 2019 roku

Wskaźnik dźwigni	31.12.2018 r.	31.12.2019 r.
Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję przejściową Kapitału Tier I	5,84 %	6,13 %

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia pełne dane dotyczące tego wskaźnika.

Tabela nr 29 - Wskaźnik dźwigni -formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	**31.12.2019 r.**
Nazwa podmiotu	**Bank Spółdzielczy w Jabłonce**
Poziom stosowania	**Indywidualny**

Tabela . LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni		
		Kwota mająca zastosowanie
Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych		327 107
Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. Konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowej)		10 122
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni		**337 229**
Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni		
Ekspozycja wskaźnika dźwigni określone w rozporządzaniu w sprawie wymogów kapitałowych		
Ekspozycja bilansowa (z wyłaczeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych I aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)		327 107
(Kwoty aktywów odliczane przy ustaleniu kapitału Tier I)		-72
Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych I aktywów powierniczych) (suma wirszy 1 i 2)		**327 035**
Inne ekspozycje pozabilansowe		
Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością brutto		10 122
(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)		
Inne ekspozycje pozabilansowe		**10 122**
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
Kapitał Tier I		20 660
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a I EU-19b)		**337 229**
Wskaźnik dźwigni		
Wskaźnik dźwigni		**6,13**
Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych I ekspozycji wyłączonych)		
Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem intrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych I ekspozycji wyłączonych), w tym:		327 107
Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego		---------

Ekspozycje zaliczane do portfela Bankowego, w tym:	327 107
Obligacje zabezpieczone	----------
Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	79 544
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	37 745
Instytucje	128 443
Zabezpieczone hipoteki na nieruchomościach	51 454
Ekspozycje detaliczne	17 046
Przedsiębiorstwa	----------
Ekspozycja, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	849
Pozostałe ekspozycje (np. Kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	12 026

Tabela nr 30 - Informacje jakościowe dotyczące dźwigni

L.p.	Wyszczególnienie	Opis
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej i utrzymuje go na poziomie powyżej założonego limitu wewnętrznego. Poziom wskaźnika dźwigni jest raportowany w ramach raportów dla Zarządu Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Ujawniony wskaźnik na koniec 2019 roku był wyższy w porównaniu do stanu na 31.12.2018 r. (tabela nr 26). Wynikało to z relatywnie większego wzrostu miary ekspozycji całkowitej, składającej się na wskaźnik dźwigni.

21. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 452

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB.

22. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń (...)",
2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym (...)",
3) techniki redukcji ryzyka kredytowego - zgodnie z Rozporządzeniem UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jabłonce",
4) W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank Spółdzielczy w Jabłonce przyjmuje zabezpieczenia. Ogólne zasady dotyczące zabezpieczeń określone są w obowiązującej w Banku „Polityce kredytowej", a także w „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Jabłonce". Szczegółowe warunki dotyczące zasad ustalania form zabezpieczeń, ich wartości, ewidencjonowania, pełnego katalogu prawnych form zabezpieczeń, wymogów dokumentacyjnych, a także zasad postępowania pracowników określone są w „Instrukcji ustanawiania

prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" oraz w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Bank Spółdzielczy w Jabłonce stosuje następujące formy zabezpieczeń:

- weksel in blanco,
- kaucja pieniężna,
- blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym (w tym na rachunku książeczki oszczędnościowej, wkładów oszczędnościowych),
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- poręczenie cywilne,
- poręczenie wekslowe,
- gwarancja,
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
- cesja praw z umów ubezpieczenia,
- przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do gatunku,
- przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do tożsamości,
- zastaw rejestrowy,
- zastaw zwykły,
- hipoteka umowna,
- hipoteka przymusowa,
- przystąpienie do długu,
- przejęcie długu,
- ubezpieczenie kredytu,
- gwarancja Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach portfelowej linii gwarancyjnej DE MINIMIS, której zasady udzielania zawierają odrębne przepisy dotyczące udzielania kredytów zabezpieczonych ww. gwarancjami,
- gwarancja Małopolskiego Regionalnego Funduszu Poręczeniowego, której zasady udzielania zawierają odrębne przepisy dotyczące udzielania kredytów zabezpieczonych ww. gwarancjami.

5) Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi opisuje: „Instrukcja ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

A) Główne rodzaje zabezpieczeń przyjęte przez Bank Spółdzielczy w Jabłonce:

- hipoteka:
- wartość przyjmowanych zabezpieczeń na nieruchomości powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania,
- głównym sposobem wyceny nieruchomości jest „Wycena" dokonana przez rzeczoznawcę majątkowego,
- nieruchomości zabudowane powinny być ubezpieczone w zakresie adekwatnym do przedmiotu ubezpieczenia;

B) weksel in blanco;

C) poręczenie osobowe - poręczyciel powinien posiadać zdolność kredytową;

D) ubezpieczenie kredytobiorcy na życie;

E) cesja praw z polisy ubezpieczeniowej;

F) pełnomocnictwo do rachunku bieżącego.

6) Bank stale monitoruje zmiany cen nieruchomości, będących zabezpieczeniem kredytów, korzystając z zewnętrznej bazy nieruchomości Spółdzielczej Bazy Nieruchomości SBN oraz monitoruje zmiany na tynku nieruchomości.

7) Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

a) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
b) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
c) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego. Bank nie
d) dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

Tabela nr 31 - Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego - informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym według stanu na dzień 31.12.2019 r.:

Wyszczególnienie	**Limit (% uznanego kapitału)**	**Wykorzystanie limitu na dzień 31.12.2019 r.**
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	250 %	**54,87 %**
Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej	250 %	**35,04%**
Poręczenie wg. prawa cywilnego	50%	**0,00 %**
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	50%	**8,23 %**
Ubezpieczenie kredytu	50 %	**0,00 %**
Wartość niezabezpieczona	50%	**0,98 %**
Weksel/Poręczenie wekslowe	350 %	**79,31 %**
Zastaw rejestrowy	50%	**0,00 %**
Inne formy zabezpieczeń	50%	**0,00 %**
Cesja wierzytelności	50%	**44,82%**

Ustanowione limity dla poszczególnych form zabezpieczeń na dzień 31.12.2019 r. nie zostały przekroczone w 2019 roku.

23. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO - ART. 454

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

24. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO - ART. 455

Nie dotyczy. Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Załącznik nr 1

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem. Systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Bank zgodnie z przepisami ustawy - Prawo bankowe posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

1. Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce". Strategia ta określa istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku, rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania ryzykiem, zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zasady kontroli wewnętrznej, a także apetyt na ryzyko.

Podstawowe założenia zarządzania ryzykiem:

1) W Banku funkcjonuje system zarządzania zgodny z przepisami ustawy Prawo bankowe, który obejmuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej. System zarządzania ryzykiem stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, które zachodzą w Banku, a także do oceny prowadzonej działalności.
2) Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
3) W celu realizacji procesów wymienionych w pkt powyżej, w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
4) Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:
   - dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu;
   - stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki;
   - monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR;
   - szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE;
   - analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
   - uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
   - agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku;
   - raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej;
   - audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku;
   - wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
5) Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i

regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

6) Bank w ramach oceny procesu szacowania adekwatności kapitałowej (przegląd zarządczy) określa mapę ryzyk występujących w Banku w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013 r., zwanej dalej Dyrektywą UE, tj. ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych.

- Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:
- ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe, oraz
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności),
- ryzyko płynności i finansowania,
- ryzyko biznesowe (w tym wyniku finansowego),
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk,

Bank weryfikuje istotność w/w ryzyk w procesie przeglądu zarządczego „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jabłonce".

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod kątem ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa z uwzględnieniem zmian w skali działalności Banku, a także zmian organizacyjnych.

Proces zarządzania ryzykiem:

1. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi. W/w Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku. Strategia ta podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespól ds. analiz i ryzyk. Analizy te przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
2. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku mające charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych oraz założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
3. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
   a) Rada Nadzorcza,
   b) Zarząd,
   c) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem - Prezes Zarządu,
   d) Komórka monitorująca ryzyko (Komitety ds. monitorowania poszczególnych ryzyk),
   e) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
   f) Zadania komórki ds. zgodności,
   g) Analitycy Kredytowi,
   h) Audyt wewnętrzny (Kontrola Instytucjonalna)
   i) Pozostali pracownicy Banku.

Rada Nadzorcza:

- dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo

przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,

- sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność,
- uzyskuje informacje dotyczące efektywności zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników przeglądów zarządczych, a także wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, jak również audytów zewnętrznych,
- zatwierdza w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce" ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

Zarząd:

- odpowiada za opracowanie i wdrożenie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce", w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne, dokonanie weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,
- zobowiązany jest zapewnić, aby system zarządzania ryzykiem był skuteczny, to znaczy, by proces zarządzania tym ryzykiem był realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania,
- podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem, w ramach posiadanych kompetencji. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.

Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym:
odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.

Komórka monitorująca ryzyko (komitety ds. monitorowania poszczególnych ryzyk):
monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zadania komórki ds. zgodności:

zadania komórki ds. zgodności pełni Zastępca Prezes, zapewniając zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania, w tym stosowania mechanizmów kontrolnych i monitorowaniem ich efektywności.

Analityk Kredytowy:
uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych pod kątem oceny ryzyka ponoszonego przez Bank. Ponadto opracowuje i weryfikuje Metodyki oceny zdolności kredytowej oraz wartości przyjętych zabezpieczeń.

Audyt wewnętrzny:
ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego w 2019 r. realizowane były przez Kontrolę Instytucjonalną BPS S.A.

Pozostali pracownicy Banku:
mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

1. Działalność Banku wiąże się z podejmowaniem ryzyka, więc odpowiednie zarządzanie ryzykiem ma fundamentalne znaczenie.
2. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka w całym Banku, polegająca na: wdrożeniu i stosowaniu odpowiednich polityk w zakresie ryzyka, dawaniu przykładów poprawnych działań, komunikacji celów i szkoleniach w zakresie ryzyka dla pracowników, a także stosowaniu odpowiedniego systemu motywacji, zachęcającego do prawidłowych postaw, jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem.
3. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie Zasad kultury ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce.

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka:

Identyfikacja ryzyka - analiza, na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy i fundusze własne. Metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:

a) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
b) wykorzystanie dostępnych baz danych,
c) generowania raportów dotyczących ryzyka,
d) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,
e) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych.

Pomiar/szacowanie ryzyka - zasady pomiaru, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku, ujęte w wewnętrznych procedurach.

Monitorowanie ryzyka - proces ciągłej, powtarzalnej, o charakterze długookresowym obserwacji danego typu zjawisk, kształtowania się wielkości parametrów przyjętych do oceny poziomu ryzyka.

Limity ograniczające ryzyko:

1. W Banku obowiązują wewnętrzne limity ostrożnościowe dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku.
2. Limity ustalane są w oparciu o dane historyczne z uwzględnianiem planowanych zmian w działalności Banku.
3. Ustala się jako zasadniczą, roczną częstotliwość dokonywania przeglądów i weryfikacji przyjętych limitów.
4. Weryfikacja przyjętych w Banku limitów odbywa się podczas przeglądów zarządczych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz podczas tworzenia Założeń do planu ekonomiczno-finansowego.
5. Wartości limitów mogą być aktualizowane również w przypadku zaistnienia takiej konieczności - na podstawie bieżących potrzeb - w ciągu roku.
6. Zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów, dopuszczalne sytuacje i skala przekroczeń limitów, zasady ich weryfikacji są określone w poszczególnych procedurach, instrukcjach dotyczących poszczególnych ryzyk.
7. Ustalanie i okresowa weryfikacja wewnętrznych limitów ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku.
8. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość ustala Zarząd w odpowiednich procedurach.
9. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko), określonego w Planie ekonomiczno-finansowym oraz w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem:

1. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

2. Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, opiera się na następujących założeniach:
   a) informacje powinny pozwolić na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
   b) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych, które podlegają bezpośredniej kontroli Zarządu,
   c) informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
   d) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem Systemu Informacji Zarządczej sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
   e) w przyjętym Systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty,
   f) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu m.in. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej i audytu oraz kontroli zewnętrznych,
   g) System Informacji Zarządczej podlega badaniu audytu wewnętrznego.
3. W ramach Systemu Informacji Zarządczej wyróżnia się następujące rodzaje informacji:
   a) o charakterze strategicznym dla Banku,
   b) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
   c) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
   d) ocena adekwatności kapitałowej,
   e) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno - finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
   f) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego,
   g) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
   h) strukturę przychodów i kosztów,
   i) wyniki osiągane na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
4. dotyczące realizacji zadań wynikających z regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
5. dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

2. Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej:

1. W Banku działa system kontroli wewnętrznej dostosowany do ogólnego profilu ryzyka, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:
   a) skuteczności i efektywności działania Banku;
   b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
   c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
   d) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. Realizację celów systemu kontroli wewnętrznej zapewnia organizacja kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontroli oraz szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów zapewniających:
   1) prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego;
   2) zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.
3. Na proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składają się:
   1) organizacja kontroli wewnętrznej,
   2) mechanizmy kontrolne.

4. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia następujące funkcje kontroli:
   1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
   2) zadania komórki ds. zgodności mające za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
   3) niezależną Komórkę Audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego (sprawowana przez Departament Audytu Banku BPS).
5. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku.
6. System kontroli wewnętrznej odgrywa kluczową rolę w ograniczaniu całości ryzyka na jakie narażony jest w swej działalności Bank.
7. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe.
8. W celu sformalizowania systemu kontroli wewnętrznej i zapewnienia prawidłowego i skutecznego jej funkcjonowania, w Banku na dzień 31 grudnia 2018 r. obowiązywał "Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Jabłonce".

Czynności kontroli:

9. Czynności kontrolne są realizowane na wszystkich etapach sporządzania, obiegu i rejestracji dokumentów bankowych i mają na celu:
   1) stałą analizę przebiegu i rezultatów pracy,
   2) bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia,
   3) bieżące korygowanie błędów i pomyłek.
10. Czynności i badania kontrolne obejmują m.in. okresowe:
   1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej,
   2) sprawdzanie przestrzegania procedur i instrukcji wewnętrznych przez poszczególne komórki organizacyjne Banku,
   3) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych,
   4) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów,
   5) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji,
   6) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania,
   7) badanie, czy występuje rozdzielenie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków.

Nadzór organów Banku:

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej Banku oraz ocenia okresowo adekwatność, efektywność i skuteczność zarówno całego systemu kontroli wewnętrznej, jak i wybranych jego elementów (tzn. kluczowych funkcji w ramach systemu kontroli wewnętrznej).
2. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.
3. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku.
4. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.

5. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej, w tym kontroli instytucjonalnej, sprawuje Prezes Zarządu.
6. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację regulacji wewnętrznych (polityk oraz przepisów wewnętrznych) w zakresie systemu kontroli wewnętrznej.
7. Zarząd Banku podejmując decyzje w ramach zarządzania Bankiem uwzględnia rezultaty badań przeprowadzonych przez audyt wewnętrzny i biegłych rewidentów.

3. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

1. Polityka wynagrodzeń realizowana była w 2019 roku poprzez obowiązującą „Politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jabłonce" (dalej Polityka wynagradzania), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06-03-2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego .
2. Wprowadzenie Polityki wynagradzania ma na celu:
   a) określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jabłonce,
   b) prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
   c) realizacji strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktu interesów.
3. Zasadami Polityki wynagradzania objęte są wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
4. Do stanowisk istotnych w rozumieniu Rozporządzenia MRiF i Rozporządzenia UE zalicza się w Banku:
   a) członków Rady Nadzorczej,
   b) członków Zarządu,
   c) Głównego Księgowego,
   d) Kierownika Wydziału Ryzyka i Informatyki.
5. W odniesieniu do członków Rady Nadzorczej Bank nie wprowadza podziału wynagrodzenia na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów Rozporządzenia MRiF dotyczących zmiennych składników wynagrodzenia. Wysokość oraz rodzaj wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie.
6. Przyznane kierownikowi zmienne składniki wynagrodzeń, wypłacane są w 60% w formie pieniężnej, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części 40% odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na „indywidualnym koncie każdego kierownika".
7. Uruchomienie części odroczonej wynagrodzenia następuje pod warunkiem uzyskania przez kierownika pozytywnej oceny efektów pracy za roczny okres oceny zgodnie z zasadami określonymi w Polityce wynagradzania.
8. Ocena efektów pracy każdego kierownika, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie po zakończeniu roku obrotowego i po uprawomocnieniu się uchwał Walnego Zgromadzenia za poprzedni rok obrachunkowy.
9. Wypłata części odroczonej następuje corocznie jednorazowo w terminie do trzech miesięcy od daty Walnego Zgromadzenia.
10. Pozytywna ocena danego Kierownika po każdym okresie oceny jest udzielana, jeżeli spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych w Polityce.

11. Polityka wynagradzania oraz jej realizacja podlega ocenie przez Radę Nadzorczą na podstawie przeprowadzonej weryfikacji.

4. Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

Uwzględniając - zgodnie z przepisami Ustawy Prawo bankowe - wielkość Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności, Bank nie powołał komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

5. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Artykuł 22aa Ustawy Prawo bankowe określa wymogi, które powinny być spełnione przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Wymogi te obejmują:

1) kwalifikacje, tj. posiadanie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiednich do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawanie rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków,
2) pełnienie ograniczonej liczby funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej w innych podmiotach,
3) zdolność do kierowania się niezależnością osądu,
4) odpowiedniość z punktu widzenia potrzeby zapewnienia niezbędnych kwalifikacji danego organu jako całości (kwalifikacji kolektywnych).

Walne Zgromadzenie przeprowadza ocenę odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz dokonuje oceny kolegialnej Rady Nadzorczej działającej jako organu. Oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej dokonuje Komisja ds. odpowiedniości. O wynikach przeprowadzonych weryfikacji oświadczeń członków Rady Nadzorczej i kandydatów na członków Rady Nadzorczej Komisja ds. odpowiedniości zawiadamia Walne Zgromadzenie poprzez złożenie sprawozdania przez Komisję. Sprawozdanie jest przedstawiane przed odbyciem głosowania dotyczącego przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej, a przy ocenie kandydatów na członków Rady Nadzorczej – przed wyborem Rady Nadzorczej. Ocena odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz ocena kolegialna Rady Nadzorczej jako organu dokonywana jest co roku.
Ocenie odpowiedniości podlega każdy z członków Rady Nadzorczej. Każdy z członków Rady Nadzorczej podlega indywidualnej ocenie kwalifikacji, jak również ocenie reputacji.

Rada Nadzorcza przeprowadza raz w roku ocenę odpowiedniości poszczególnych Członków Zarządu Banku. Ocena ta obejmuje ocenę kwalifikacji Członków Zarządu oraz ocenę reputacji Członków Zarządu.

Skład oraz zasady funkcjonowania Zarządu, a także etyka osób wchodzących w jego skład nie budzą wątpliwości. Zarówno członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej spełniają wymagania określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe.

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jabłonce niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Jabłonce są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem, jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i Strategii ryzyka Banku oraz prowadzonej działalności.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowane do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego oraz Uchwał nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jabłonce zatwierdza niniejsze Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom według stanu na dzień 31.12.2019r., w których umieszczono informacje na temat ryzyka, omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, oraz które zawierają kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank Spółdzielczy w Jabłonce.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis
Józef Szperlak	**Prezes Zarządu**	24.07.202 ..... Prezes Zarządu mgr inż. Józef Szperlak

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis
Elżbieta Kula	**Zastępca Prezesa**	24.07.202 ..... Zastępca Prezesa mgr Elżbieta Kula

Imie i nazwisko	Stanowisko	Data i Podpis
Sylwia Kidoń	**Członek Zarządu**	24.07.202 ..... Członek Zarządu mgr Sylwia Kidoń

Załącznik nr 3

Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka

W roku 2019 nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku, a działania podejmowane przez Bank zapewniały stabilny oraz zrównoważony rozwój. Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie posiadał portfela handlowego oraz nie przeprowadzał transakcji pochodnych obarczonych ryzykiem rynkowym. Stosowane w Banku Strategie, Polityki oraz metody zarządzania ryzykami, w tym również poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące ogólny poziom (profil) ryzyka:

Wskaźniki finansowe

	Wykonanie 31.12.2019 r.
Należności od podmiotów niefinansowych i budżetu netto	107 084
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie zgodnie z Rekomendacją S brutto	53 759
Detaliczne ekspozycje kredytowe zgodnie z Rekomendacją T	9 113
Lokaty międzybankowe	93 096
Dłużne papiery wartościowe	80 150
Depozyty podmiotów niefinansowych i budżetu	303 679
Ilość rachunków bieżących i ROR	12 894
Suma bilansowa	327 107
Przychody z odsetek	6 345
Koszty z odsetek	1 154
Zysk brutto	1 709
Zysk netto	1 191
Wynik z tytułu odsetek	5 191
Fundusze własne bilansowe	20 859
Kapitał podstawowy TIER 1 (CET1)	20 660
Kapitał TIER 1	20 660
Kapitał TIER 2	0
Współczynnik kapitałowy	23,20%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	23,20%
Współczynnik kapitału podstawowego TIER 1	23,20%
Współczynnik kapitału TIER 1	23,20%
Wskaźnik dźwigni	6,13%

Projekcja podstawowych wskaźników akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka

	Wykonanie 31.12.2019 r.
Ryzyko kredytowe	
Udział kredytów w sumie bilansowej	35,26%
Wskaźnik pokrycia kredytów funduszami własnymi	19,29%
Udział kredytów nieregularnych w kredytach ogółem	2,14%
Średni wskaźnik LtV (bieżący)	28,09%
Ryzyko płynności i finansowania	
Udział depozytów stabilnych w sumie bilansowej	83,91%
Udział środków płynnych w sumie bilansowej	66,04%
Luka płynności krótkoterminowej (Ml)	156 145 tys.
LCR	1362%
Ryzyko stopy procentowej	
Marża odsetkowa	1,82%
Ryzyko operacyjne	
Koszty ryzyka operacyjnego nie wyższe niż 2% funduszy własnych Banku	180 tyś.
Wskaźnik absencji	16,8%
Ryzyko walutowe	
Skala działalności walutowej jako % aktywów	18,68%
Pozycja całkowita	5,92 tyś

Bank Spółdzielczy
w Jabłonce

Członek Zarządu
mgr Sylwia Kidoń

Zastępca Prezesa
mgr Elżbieta Kula

Prezes Zarządu
mgr i.z. Józef Szperlak

.....